

SchrijfWerk

De administratieve kant van de uitbating van een jeugdverblijfcentrum komt aan bod in de rubriek **SCHRIJFWERK**. Dit nummer nemen we de voor- en nadelen van een vzw-structuur onder de loep.

VZWweetjes KIEZEN VOOR EEN VZW OF NIET?

De verhuur van een jeugdverblijfcentrum brengt vele verantwoordelijkheden met zich mee. Die kan je zelf dragen of delen met anderen. Dat laatste betekent echter niet dat jullie groepje ook wettelijk iets betekent, tenzij je er een echte vereniging van maakt.

VZW IS GEEN VERPLICHTING

Het feit dat meerdere personen zich achter hetzelfde project willen scharen, betekent niet dat ze verplicht zijn een vereniging zonder winstoogmerk, kortweg vzw, op te richten. Een groepje personen dat samen een jeugdverblijfcentrum wil uitbaten, vormt sowieso al een feitelijke vereniging. Een naam die de lading echter niet hele-

maal dekt, want, hoewel er sprake is van een vereniging, heeft deze geen enkele juridische grond.

De verantwoordelijkheid van alle daden van de feitelijke vereniging komt steeds terecht op de schouders van één van de leden. Wie bijvoorbeeld zijn handtekening onder het huurcontract plaatst, loopt het risico persoonlijk aansprakelijk te worden gesteld indien het contract niet wordt nageleefd. Als feitelijke vereniging kan je ook niet over bezittingen beschikken, maar dat wil omgekeerd niet zeggen dat alle vzw's zelf eigenaar zijn van een gebouw: een vzw kan bijvoorbeeld gerust een gebouw huren en enkel de uitbating op zich nemen.

Wel mag er nooit "winstoogmerk" zijn: dit betekent dat eventuele inkomsten niet kunnen verdeeld worden onder de leden, maar moeten besteed worden aan de verdere realisatie van het doel van de vereniging.

Over het gebruik of bezit van een gebouw moeten steeds heel goede afspraken gemaakt worden, zowel voor feitelijke verenigingen als voor vzw's. Zet deze afspraken op papier om misverstanden en problemen te voorkomen.

VOORDELEN

Het grootste voordeel van een vzw is ongetwijfeld dat een vereniging daardoor over een rechtspersoonlijkheid bezit. Op die manier zijn de individuele leden niet langer aansprakelijk voor de gevolgen van hun acties, al mag er natuurlijk geen fraude in het spel zijn en moet de vzw geleid worden volgens het principe van de goede huisvader. Bijkomend voordeel is dat een vzw contracten kan afsluiten en leningen kan aangaan en zo dus onroerende goederen kan verwerven en beheren.

Als vzw open je bij de Afdeling Jeugd ook de deur naar enkele subsidies. Vzw's die een huis uitbaten met een minimumcapaciteit van 40 personen, kunnen elk jaar een basissubsidie van € 1000 (+ indexatie) krijgen. Centra van het type C kunnen ook een werking- en personeelsubsidie bekomen, op voorwaarde dat ze jaarlijks aan en-

kele bijkomende eisen voldoen. Meer info rond deze subsidies vind je op onze website www.cjt.be.

Om geen verwarring te veroorzaken: de oprichting van een vzw is geen voorwaarde voor het bekomen van een erkenning bij Toerisme Vlaanderen of het verkrijgen van infrastructuursubsidies.

De oprichting van een vzw biedt zeker een aantal voordelen, maar er zijn ook een aantal verplichtingen aan verbonden. Op administratief vlak komen er enkele taken bij en het is niet allemaal gratis. Het komt er dus op aan om de voor- en nadelen tegenover elkaar af te wegen.

KLAAR VOOR DE START

De oprichting van een vzw start met het opstellen van de statuten. Hierin moet beschreven worden waarom de vzw in het leven wordt geroepen en hoe er samengewerkt zal worden. Het schrijven van de statuten is niet zomaar een formaliteit. De statuten bepalen namelijk wat er kan en mag binnen de vzw. De wet verplicht je om een aantal elementen zeker op te nemen in je statuten (zie kaderstuk: verplichte elementen).

Heel belangrijk bij het opstellen van de statuten is dat je het doel en de activiteiten niet met elkaar verwart. Hou het doel van je vereniging ruim genoeg, zodat je later probleemloos activiteiten om dit doel te bereiken, kan toevoegen. Voor het wijzigen van het doel van je vzw is namelijk een 4/5 meerderheid nodig. Langs de andere kant moet je natuurlijk ook opletten dat je het doel van de vzw niet te algemeen omschrijft. Dan loop je immers het gevaar dat niemand begrijpt wat je vereniging wil verwezenlijken.

Statuten bedenken en uitschrijven is slechts de eerste stap. Je moet ze ook officieel goedkeuren. Daarvoor wordt een speciale stichtingsvergadering ingelast, die tevens als allereerste Algemene Vergadering wordt beschouwd. Alle stichtende leden moeten op deze vergadering aanwezig zijn. Vergeet

VERPLICHTE ELEMENTEN IN STATUTEN

- Naam, voornaam en woonplaats van alle stichters.
- Naam en adres van de zetel van de vereniging en het gerechtelijk arrondissement. Indien de naam van je vzw een afkorting bevat, dan moet ook deze in de statuten worden opgenomen.
- Het minimumaantal leden en voorwaarden tot toetreden/uitreden. Het minimumaantal leden mag niet minder zijn dan drie en steeds één meer dan er bestuurders zijn.
- Het doel waarvoor de vzw werd opgericht.
- De voorwaarden om lid te worden.
- De bevoegdheden van de Algemene Vergadering, de manier waarop deze bijeen wordt geroepen en de wijze waarop ze hun beslissing kenbaar maken aan de leden en derden.
- De manier waarop bestuurders worden benoemd of afgezet, de duur van hun mandaat en hun bevoegdheden. Ook de taken en manier van benoemen van dagelijks bestuur, commissarissen en vertegenwoordigers (enkel indien deze organen aanwezig zijn in je vzw).
- Het maximumbedrag van bijdragen of stortingen ten laste van leden.
- De bestemming van het vermogen wanneer de vzw wordt ontbonden.
- De duur van de vereniging wanneer deze niet voor onbepaalde duur werd opgericht.

dus zeker geen uitnodiging te sturen en daarin de goedkeuring van de statuten als agendapunt op te nemen. Tijdens de stichtingsvergadering moeten ook de leden van de Raad van Bestuur benoemd worden. Hun namen en de goedkeuring van de statuten moeten expliciet in het verslag van deze vergadering worden opgenomen. De stichtingsvergadering eindigt met het ondertekenen van de statuten door

alle stichters. Vanaf nu spreken we over een "vzw in oprichting/wording". Je hoeft dus niet te wachten op de publicatie in het Belgisch Staatsblad om verbintenissen aan te gaan, op voorwaarde dat de Raad van Bestuur van de definitieve vzw deze verbintenissen binnen de zes maanden overneemt en de rechtspersoonlijkheid binnen de twee jaar wordt verworven.

PAPIERWERK

De publicatie in het Belgisch Staatsblad wordt geregeld door de griffie van de Rechtbank van Koophandel van je arrondissement (adressen terug te vinden op www.belgium.be). Bezorg hen daarom twee originele exemplaren (in sommige regio's zelfs drie) van de ondertekende statuten. Dit moet gebeuren binnen de 30 dagen na de stichtingsvergadering en je betaalt er momenteel € 139,03 voor. Doorsturen kan via een aangetekend schrijven, maar aangezien je op de griffie ook de opening van een verenigingsdossier moet regelen, ga je best even persoonlijk langs.

In het verenigingsdossier zit meer dan enkel een exemplaar van de statuten. Ook de akten van benoeming of ontslag van de bestuurders, een kopie van de ledenlijst, jaarrekening, beslissingen over nietigheid of ontbinding van de vereniging en wijzigingen aan alle eerdere vermelde zaken, krijgen er een plaatsje in.

Voor alle documenten in het verenigingsdossier gelden strenge vormvoorwaarden. Alle documenten moeten in zwarte letters op wit A4-papier worden afgedrukt. De achterkant van de pagina's mag niet bedrukt worden en bovenaan elke pagina moet een witte horizontale strook van minimum 20 millimeter zijn.

Op een pagina mag bovendien slechts één taal worden gehanteerd. Tot slot moeten alle personen die de vzw tegenover derden mogen vertegenwoordigen, de documenten met naam en hun hoedanigheid ondertekenen.

Op elk document in het verenigingsdossier moet ook de naam en rechtsvorm (vzw), volledig adres van de zetel, ondernemingsnummer en precies onderwerp van bekendmaking worden gezet. Een link naar de officiële aanvraagformulieren die je moet toevoegen, vind je op onze website www.cjt.be.

EN NU?

Het oprichten van de vzw is natuurlijk niet het einde van het verhaal. Vzw's moeten gedurende hun ganse bestaan een aantal wettelijke formaliteiten vervullen. Slagen ze daar niet in, dan verdwijnt hun juridische bescherming en kunnen de afzonderlijke beheerders persoonlijk verantwoordelijk worden gesteld.

Om te beginnen, moet je op alle akten, aankondigingen, folders, facturen,... de naam van de vereniging en het woord vzw vermelden. Ook het adres van de maatschappelijke zetel moet op alle documenten staan. Al deze zaken kan je ook in een logo verwerken.

Verder moet er jaarlijks minimum één Raad van Bestuur (RvB) en Algemene Vergadering (AV) plaatsvinden. De uitnodiging voor de AV moet minimum 8 dagen op voorhand worden verzonden. Daarnaast moet binnen de maand van de verjaardag van de vzw bij de griffie van de Rechtbank voor Koophandel een actuele ledenlijst (zie verder) worden neergelegd.

Wijzigingen aan de statuten en de samenstelling moet je elke keer laten publiceren in het Staatsblad. Een wijziging kost momenteel € 104,91. Denk dus bij het opstellen van je statuten heel goed na wat je er in zet, zodat je het aantal wijzigingen beperkt kan houden.

BOEKHOUDING

Je vzw beschikt nu over rechtspersoonlijkheid, heeft misschien wat

onroerend goed in zijn bezit en hopelijk wat geld op de rekeningen. Maar waar geld in het spel is, kijkt de fiscus mee. Daarom is elke vzw verplicht een boekhouding bij te houden. Het boekjaar is in principe vrij te bepalen, maar voor het gemak volg je best het kalenderjaar. De soort boekhouding varieert overigens naargelang de grootte van de vzw.

Voor een kleine vzw volstaat een vereenvoudigde boekhouding volgens de regels en modellen die werden vastgelegd in het kb van 26 juni 2003. Voor een vereenvoudigde boekhouding

GROTE VZW

Wanneer minstens twee van de volgende drie voorwaarden zijn vervuld, spreken we van een grote vzw:

- Er staan jaarlijks 5 voltijdse werknemers ingeschreven in het personeelsregister.
- De ontvangsten bedroegen meer dan € 250 000 (uitzonderlijke ontvangsten en btw niet inbegrepen).
- Het balanstotaal is hoger dan € 1 000 000.

ZEER GROTE VZW

Wanneer minstens twee van de volgende drie voorwaarden zijn vervuld, spreken we van een grote vzw:

- Er staan jaarlijks gemiddeld 50 voltijdse werknemers ingeschreven in het personeelsregister.
- De ontvangsten bedroegen meer dan € 6 250 000 (uitzonderlijke ontvangsten en btw niet inbegrepen).
- Het balanstotaal is hoger dan € 3 125 000.

Of wanneer de vzw minimum 100 voltijdse werknemers telt.

moet je dagelijks je financiële dagboeken (kas- en bankboek) invullen en op regelmatige basis een aankoop- en verkoopboek bijhouden. Jaarlijks moet je ook een inventarisatieboek en een jaarrekening neerleggen bij de griffie van de Rechtbank van Koophandel.

Grote en zeer grote vzw's (zie kader) moeten een volledige (of dubbele) boekhouding voeren zoals beschreven in de wet van 17 juli 1975. Dat wil zeggen dat ze bovenop de vereenvoudigde boekhouding ook nog een rekeningstelsel en een uitgebreide jaarrekening met balans, resultatenrekening en toelichting moeten overmaken aan de Nationale bank. Zeer grote vzw's moeten bovendien één of meerdere commissarissen aanstellen om hun dubbele boekhouding te laten controleren.

WAT MET DE BELASTINGEN?

Vzw's die een jeugdverblijfcentrum uitbaten, hebben geen btw-nummer nodig. Artikel 44 van het btw-wetboek stelt immers dat de btw-plicht vervalt voor bepaalde instellingen van sociale aard: jeugdverblijfcentra genieten van deze vrijstelling. Meer uitleg over deze vrijstelling kan je vinden in Huis-Werk 0.

Niet alleen particulieren of bedrijven, maar ook vzw's betalen belastingen. Zo is er de taks op vzw's. Hiervoor ontvang je in het begin van elk jaar een formulier, wat niet wil zeggen dat je deze belasting ook effectief moet betalen. Enkel vzw's waarvan de waarde van de vaste activa (tegen verkoopwaarde), de financiële middelen op lange termijn (meer dan 1 jaar), lopende rekeningen en depositorekeningen boven de € 25 000 liggen, moeten de vereiste 0,17% op het aangegeven bedrag betalen. Indien het bedrag van deze belasting echter lager is dan € 125, moet je aangifte doen voor de volgende drie jaar. Hiervoor moet je op het registratiekantoor wel een speciaal formulier aanvragen.

Als vzw ben je ook onderworpen aan de rechtspersonenbelasting, behalve als de vzw zich in hoofdzaak zou bezighouden met verrichtingen van winstgevende aard die vallen buiten

het maatschappelijke doel van de vereniging; dan gelden de regels van de vennootschapsbelasting.

Is je vzw eigenaar van één of meerdere gebouwen, dan moet je in principe ook onroerende voorheffing betalen. Erkende jeugdverblijfcentra kunnen echter een vrijstelling krijgen als “vakantiehuis voor kinderen” (zie ook HuisWerk 0).

BELEID VAN DE VZW

Om een vzw te vormen, heb je vanzelfsprekend ook leden nodig. Die zijn op te delen in twee grote groepen: de toetreders en werkende leden. Toetreders zijn personen die deel uitmaken van je vereniging, maar niet deelnemen aan het beleid. Zij zijn als het ware uitvoerende krachten.

In tegenstelling tot wat de naam laat vermoeden, houden de werkende leden zich niet zozeer bezig met de dagelijkse werking, maar wel met het beleid. Meer bepaald is de Algemene Vergadering het hoogste gezagsorgaan van de vzw en deze bestaat uit alle werkende leden (minstens drie). Wettelijk gezien heeft de AV een aantal heel belangrijke taken zoals het wijzigen van de statuten, benoemen of afzetten van bestuurders, goedkeuring van de begroting, ontbinding van de vereniging. Een aantal van deze zaken kan enkel worden beslist in een buitengewone Algemene Vergadering. In de statuten kunnen ook nog extra taken bepaald worden voor de AV.

Daar waar de Algemene Vergadering wettelijk slechts één keer per jaar moet samenkomen, spreekt de Raad van Bestuur doorgaans vaker af. De Raad van Bestuur is het uitvoerend orgaan van de vzw en houdt zich vooral bezig met het dagelijks beleid zoals het

beheer van de financiën, de opmaak van de begroting en vertegenwoordiging van de vzw naar buiten toe. Het aantal bestuurders moet steeds lager liggen dan het aantal werkende leden. De Raad van Bestuur telt minimum drie leden. Enkel als de vzw slechts over drie werkende leden beschikt, volstaan twee bestuurders.

Bestuurders mogen geen uitkering krijgen van de vzw, behalve als het gaat over een onkostenvergoeding. De spelregels hierrond zijn terug te vinden in de wetgeving op het vrijwilligerswerk (zie HuisWerk 1 en 3).

THIS IS THE END

Als een vzw zijn wettelijke verplichtingen niet nakomt, kan de rechtbank van eerste aanleg de vzw ontbinden. In dat geval wordt het vermogen van de vzw aangewend voor een belangeloos doel zoals dat in de statuten staat omschreven. Nooit mag het vermogen verdeeld worden onder de leden van de vzw.

De gedwongen ontbinding is één manier om een vzw op te heffen, maar je kan er ook zelf een einde aan maken. Deze beslissing kan enkel en alleen door de Algemene Vergadering worden genomen en 2/3 van de leden dienen aanwezig of vertegenwoordigd te zijn. Is dat niet het geval, dan kan de vzw minimum 15 dagen later alsnog worden ontbonden op een nieuwe Algemene Vergadering, ongeacht het aantal aanwezig leden. 4/5 van de aanwezige leden moet de beslissing steunen en de AV is verplicht een vereffenaar aan te wijzen om te zorgen dat er geen schulden meer zijn.

Meer info: www.cjt.be/VZW.html, www.vsdc.be of www.procura.be. De organisaties VSDC en Procura kunnen je ook helpen (tegen betaling) bij de oprichting van een vzw.

Voordelen vzw	Nadelen vzw
Vzw draagt aansprakelijkheid	Extra papierwerk (statuten, boekhouding, verslagen,...)
Eigendom verwerven mogelijk	Extra kosten (bijv. Belgisch Staatsblad)
Subsidies bij Afdeling Jeugd mogelijk	Extra vergaderingen (AV, RvB)
Vrijstelling onroerende voorheffing mogelijk	Eventuele winsten mogen niet uitgekeerd worden aan leden

VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK

DE KAFHOEK MAARKEDAL

In het Oost-Vlaamse Nukerke (Maarkedal) baat de familie De Coninck samen De Kafhoek uit. Het trio besloot hiervoor echter geen vzw op te richten omdat hun kinderen dan het gebouw niet kunnen erven. In plaats daarvan besloten ze een maatschap te starten. Hierbij besluiten twee of meerdere partijen om samen te werken en zo kosten en opbrengsten te delen. Deze vorm van samenwerking beschikt niet over een rechtspersoonlijkheid, maar vergt ook veel minder papierwerk en er zijn minder kosten aan verbonden. Zo is er bijvoorbeeld geen aparte boekhouding of publicatie in het Belgisch Staatsblad nodig.

HET JOMMEKESHUIS BERINGEN

Toen de plaatselijke school in Beverlo (Beringen) enkele jaren geleden besloot om al hun lokalen in één gebouw te centraliseren, kwam een deel van de parochiale gebouwen leeg te staan. Daarop besloot Roger Meynckens samen met enkele andere bestuursleden van de feitelijke vereniging “Beheerraad parochiaal centrum” om de in onbruik geraakte lokalen om te vormen tot een bivakhuis. Het bisdom van Hasselt en vzw Dekanale Werken steunden deze plannen, op voorwaarde dat de feitelijke vereniging zou omgevormd worden tot een aparte vzw die de uitbating op zich zou nemen en de gebouwen in erfpacht wou nemen. De oprichting van die vzw Parochiaal Centrum Beverlo “De Schans” verliep uiteindelijk vrij vlot. Het feit dat een aantal leden al ervaring had in andere vzw’s en de stichtende leden ook op ondersteuning van het bisdom konden rekenen, was zeker een pluspunt. Daarnaast deed de nieuwe vzw ook inspiratie op bij de statuten van vergelijkbare organisaties. Dit kan gemakkelijk via de website van het Belgisch Staatsblad. Bij de start was er vooral twijfel rond het al dan niet aanstellen van een dagelijks bestuur. Uiteindelijk werd hier niet voor gekozen. In plaats daarvan besloot de vzw om met een kleine Raad van Bestuur te werken, omdat dit meer soepelheid biedt. Bovendien moeten de statuten zo minder vaak aangepast worden en blijven de kosten dus binnen de perken.